

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВ «ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕДЖ «ПОЛІССЯ»»**

Циклова комісія педагогіки та фізичного виховання

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Освітньої програми:

Фізична культура і спорт

Галузі знань:

01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності:

017 Фізична культура і спорт

БЕРЕЗНЕ – 2025

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Викладач

Іващенко О.А.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії педагогіки та фізичного виховання

Протокол №6 від «21» лютого 2025 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Олександр ІВАЩУК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Вступ до спеціальності» – це навчальна дисципліна, яка належить до циклу природничо-наукових дисциплін, і є базовою у професійній підготовці бакалаврів фізичного виховання та спорту, тренерів, спеціалістів валеології та фізичної реабілітації.

1. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» є складовою циклу професійної підготовки фахових молодших бакалаврів. Програма вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності», складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни : формування у першокурсника систему знань та уявлень про сферу майбутньої професійної діяльності та професії фахівців галузі фізичної культури.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити історичні аспекти становлення та розвитку фізичної культури у світі та в Україні;
- оволодіти основними спортивними термінами;
- вивчити програмно-нормативні та організаційні засади галузі “Фізичне виховання і спорт”;
- дослідити особливості системи вищої освіти та кадрове забезпечення галузі в Україні.

Предмет вивчення навчальної дисципліни - теоретичні систематизовані знання, необхідні для успішної практичної діяльності в галузі фізичної культури і спорту.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни **здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в галузі фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності.

СКІ. Здатність до формування особистості людини на основі цінностей фізичної культури.

СК6. Здатність до застосовування методів, засобів, прийомів та організаційних форм під час організації і проведення фізичної культури і спорту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- галузеву термінологію;
- нормативні документи в галузі фізичної культури та в сфері вищої освіти;
- сферу професійної діяльності фахівців фізичної культури та спорту;
- сучасну систему підготовки і використання фізкультурних кадрів;
- особливості формування та розвитку міжнародного та вітчизняного фізкультурно-спортивного руху.

Вміти:

- користуватися програмно-нормативними документами;
- орієнтуватися в закономірностях формування і здійснення державної політики в галузі фізичної культури, в способах взаємодії різних ланок фізкультурного руху, в системах підготовки і використання фахівців;
- аналізувати сучасні процеси розвитку фізичної культури і спорту;
- орієнтуватися в спеціальній науково-педагогічній літературі.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ навчальних досягнень здобувачів освіти з дисципліни «Вступ до спеціальності»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами діагностики (оцінювання та демонстрування результатів навчання) є: регулярна перевірка завдань, виконаних як на заняттях, так і позааудиторний час, тематичне тестування, контрольна робота, диференційований залік.

6. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 017 Фізична культура і спорт Освітня програма: Фізична культура і спорт Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Нормативна
		Рік підготовки: 1-й рік
		Семестр – 1
		Лекційні – 30
		Практичні - 30
		Самостійна робота – 30
		Вид контролю: диференційований залік

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА І. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА : СТАН ТА ЗАВДАННЯ. Фізична культура як суспільне явище . Спорт як органічна частина фізичної культури . Основні завдання, форми і засоби фізичної культури. Функції фізичної культури. Сфери впровадження фізичної культури та спорту. Основні показники стану розвитку фізичної культури та спорту в державі, регіоні чи організації. Досягнення результатів, передбачені навчальною дисципліною «Вступ до спеціальності з фізичної культури і спорту»: духовні цінності фізичної культури; матеріальні цінності фізичної культури; напрями фізичної культури. Сучасний розвиток фізичної культури в Україні. Сучасні проблеми української спортивної термінології. Правила і форми запису вправ. Організації міжнародного спортивного руху. Комплексні спортивні змагання.

ТЕМА ІІ. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ. Особливості фізичного виховання у Стародавній Греції. Особливості фізичної культури у Стародавньому Римі. Міжнародні спортивні організації. Організація та проведення стародавніх Олімпійських ігор. Проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху. Фізичне виховання за часів Київської Русі. Фізична культура у

період Козаччини. Традиції українського спорту. Внесок українців в Олімпійський рух. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.

ТЕМА III. НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ. Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні: Цільова комплексна програма «Фізичне виховання - здоров'я нації», Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Єдина спортивна класифікація України. Положення про Всеукраїнський центр здоров'я населення «Спорт для всіх». Положення про державні тести і нормативи фізичної підготовленості населення України. Фізична культура як соціальна система суспільства. Основи української національної системи фізичного виховання. Мета, завдання й умови функціонування системи фізичного виховання. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху. Спортивні школи як складова системи фізичної культури.

ТЕМА IV. СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ. Структура системи освіти в Україні. Ступенева підготовка фахівців. Професійно важливі знання, уміння і практичні навички, якими повинен оволодіти студент вищого навчального закладу фізкультурного профілю як майбутній фахівець. Сфера діяльності фахівця фізичної культури. Професійні характеристики фахівців фізичної культури. Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури (вчителя фізичної культури, фізреабілітолога, тренера-викладача). Особливості підготовки за кордоном.

ТЕМА V. ВДОКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТІВ. Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Спортивне вдосконалення студентів спеціалізованого вищого навчального закладу. Загальна схема наукового дослідження. Педагогічний експеримент. Основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання та спорту. Програма наукових досліджень. Робота над статтями та доповідями. Послідовність виконання індивідуального науково-дослідного завдання, курсової та дипломної робіт.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання; словесні та наочні – під час лекційних занять та консультацій, практичні – під час практичних та самостійних робіт. Зокрема, застосовуються інтерактивні методи подання навчального матеріалу: створення проблемних ситуацій; робота у великих і малих групах (умовно «фахових»); рольові вправи, наближені до виробничих ситуацій; виконання евристичних вправ; метод «моделювання ситуації (переважно виробничої)» тощо. Застосовуються комп'ютерні, інтернет-технології та спонукання здобувачів освіти до їх використання, що оптимізує, інтенсифікує освітній процес.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Адаптивний спорт: [навчально-наочний посібник] / С. Ф. Матвеев, І. О. Когут, О. В. Борисова, Г. В. Данько, Т. А. Кропивницька, Є. В. Гончаренко. - К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. - 116 с.
2. Адаптивне фізичне виховання і спорт / ред. Д. П. Винник; пер. з англ. І. Андреева. - Київ : Олімпійська літ., 2010. - 608 с.
3. Андреева О.В. Фізична рекреація різних груп населення. Монографія. К.: Поліграфсервіс. - 2014. - 280 с.
4. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів у міжнародному спортивному русі. -Львів: Край, 2006. - 346с.
5. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів: підручник для студентів внз фіз. вих. і спорту. - К.: Олімпійська література, 2006. - 263 с.
6. Вступ до спеціальності (фізичне виховання, здоров'я людини) : навч.-метод. посібник / укл.: Ю. Ю. Мосейчук, С. В. Мединський, А. В. Гакман. - Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. - 150 с.
7. Волков Л.В. Обучение и воспитание юного спортсмена. — К.: Здоров'я, 1994. — 144с.
8. Державний класифікатор професій ДК 003:2010 (Спортивна діяльність). Міністерство праці і соціальної політики України (2010 р.).
9. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [електронний ресурс]. - режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
10. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: навчально-методичний посібник [кол. упорядників: Патрикеева О. О., Софій Н. З., Луценко І. В., Василяшко І. П.]; під заг. ред. В. І. Шинкаренко - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. - 96 с.
11. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навч. посіб. для студ. внз фіз. виховання і спорту / С. Ф. Матвеев, Ю. А. Бріскін, І. О. Когут [та ін.] - К.: Асконіт, 2011. - 250 с.
12. Карпюк Р. П. Аналіз зарубіжних навчальних планів підготовки фахівців для галузі адаптивної фізичної культури / Р. П. Карпюк // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. монографія / за ред. проф. С. С. Єрмакова. - Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2008. - № 1. - С. 88-91.
13. Карпюк Р. П. Основні напрями модернізації підготовки майбутніх фахівців з адаптивного фізичного виховання у вищих навчальних закладах / Р. П. Карпюк, Л. П. Сущенко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка. - Чернігів, 2010. - Вип.81. - С. 66-68.
14. Когут І. О. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні: [монографія]. / І. О. Когут. - Поліграфсервіс, 2015. - 300 с.
15. Круцевич Т.Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення. / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня - К.: Олімпійська література, 2010. - 248 с.

16. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. - К.: Олімпійська література, 2007. - 216 с.
17. Мічуда Ю.П. Тенденції розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах сучасного ринку / Є.В. Імас, Ю.П. Мічуда //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. - 2015. - № 2 - С.142-149
18. Мічуда Ю.П. Маркетинг у спорті: теорія і практика. - К.: Олімпійська література, 2015. - 287 с.
19. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 9 с.3.
20. Національний класифікатор України: класифікатор професій ДК 003: 2010. -К.: Держспоживстандарт України, 2010. - 745 с.
21. Неолімпійський спорт. Навчальний посібник / Є.В. Імас, О.В. Борисова, С.Ф. Матвєєв. - Київ: Олімпійська література, 2015. - 184 с.
22. Положення про кваліфікаційні категорії тренерів-викладачів зі спорту, порядок і умови їх присвоєння. Наказ Держкоммолодіспорту 18.07.2001 р. № 2147.
23. Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / авт. кол. : Приступа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М. [та ін.]; за наук. ред. Євгена Приступи. - Л. : ЛДУФК, 2010. - 447 с.